

UNKARIN UUTISET

Magyar Hírek

1/2023

Tampereen Suomi-Unkari Seura ry:n jäsenlehti

33. vuosikerta

Puheenjohtajan palsta	2
Sisälllys	4
Louhennokan saunaretki	5
Miskolcin ja Tampereen 60-vuotisjuhla	8
Petöfistä kertova kuvanäyttely (mainosjuliste)	13
Yrjö Liipola ja Koski TI	14
Piirroselokuva János-sankarista (mainosjuliste)	22
Ajankohtaista	23
Tampereen Suomi-Unkari Seuran hallitus 2023	27
Lumoava Unkari –valokuvanäyttely (mainosjuliste)	28

Julkaisija: Tampereen Suomi-Unkari Seura ry

Tilinumero: FI36 4503 0010 6429 10

Yhdistyksellä on omat Facebook- ja verkkosivut.

Toimitus: Tenho Takalo (vastaava toimittaja), Irmeli Kniivilä, Jorma Perälä ja Helka Lumiainen (toimitusneuvosto).

Kansikuva: Yrjö Liipolan nimeä kantavan taidemuseorakennuksen sisätilä.

Taitto: Matti Syrjä

Paino: Offset Ulonen Oy

Puheenjohtajan palsta

Edellisen Unkari Uutisen – Magyar Hírek -lehtemme ilmestymisestä on jo aikaa. Se ei kuitenkaan tarkoita, että emme olisi toimineet. Itse asiassa toimintamme sitten viime lehden on ollut melko vilkasta,

ja toiminnasta ja tilaisuuksista olemme toki ilmoittaneet ahkerasti niin sähköpostitse kuin Facebookissa ja niille jäsenillemme, joilla sähköpostia ei ole, myös paperikirjeellä.

Pelkästään tämän vuoden tapaamista tulee mieleen mm. suurlähettiläs Breuerin Tampereen visiitti, pari lukupiiriä ja elokuvan katsominen. Toukokuussa Tampereella Haiharan residenssissä vieraili nuori kirjailija Boldizsár Fehér. Hän kertoi kirjoittamisestaan ja luki katkelman Työhaastattelu-novellista, joka kuultiin myös suomeksi.

Emme tänä kesänäkään ole olleet tyystin lomalla. Olimme mukana, kun Tampereen kaupunki juhli yhdessä miskolcilaisten vieraiden kanssa Tampereen ja Miskolcin 60-vuotista ystävyysuhdetta. Samaa asiaa juhlittiin nyt syyskuun alussa Miskolcissa, kaupungin edustajia sinne meni, mutta meistä Tampereen S-US:sta ei valitettavasti tällä kertaa löytynyt lähtijöitä.

Meillä on tänä vuonna ollut vain kaksi lukupiiriä, Olemme lukupiirissä vuosien aikana lukeneet jo niin suuren määrän unkarista suomennettuja kirjoja, että alkaa olla vaikeuksia löytää sopivia kirjoja tai niitä ei tarpeellista määrää kirjastoista

löydy. Nyt onkin esitetty sellainen toivomus, että joku kirjapiiriläisistä lukisi kivan unkarilaisen kirjan (suomeksi tai unkariksi) ja kertoisi siitä muille. Katsotaan, saako tämä kannatusta.

Mennyttä kesää kannattaa vielä vähän muistella, sillä meillä oli kesällä pari oikein -säänkin puolesta - onnistunutta tilaisuutta. Niistä on kuitenkin tässä lehdessä seikkaperäiset kertomukset, joten niihin en tässä sen enempiä puutu.

Tulevat tapahtumamme on kirjattu niin ikään tämän Unkari Uutiset Ajankohtaista-palstalle. Joitakin pieniä muutoksia aina voi tulla, mutta tämänhetkisen tiedon mukaan Anna Inkeri Pap laulaa Sugrifestissä 7.10. puolen päivän aikaan unkarilaista iskelmää ja etnoa. Iltapäivän puolella tanssiopetusosiossa toivomme saavamme opetusta myös unkarilaisista tansseista.

Lokakuussa kannattaa mennä Hervannan kirjastoon, jossa 10.10. avautuu Lumoava Unkari – näyttely, joka esittelee kauniita luonto- ja eläinkuvia.

Tämä vuosi on Petőfi-juhluvuosi, sillä Petőfin syntymästä tuli tammikuussa kuluneeksi 200 vuotta. Meidän Petőfi-tapahtumamme ajoittuvat marraskuulle; saamme Petőfi-näyttelyn Laikkuun 21.11. Avajaisten oheen järjestämme myös muuta ohjelmaa, on mm. Magdolna Kovácsin esitelmä ja ehkä vielä jotain muutakin. Seuraavana päivänä niin ikään Laikussa päästään jatkamaan Petőfi-temaa, sillä Petőfin runoelmasta János Vitéz (János Sankari) on tehty piirroselokuva, jossa on Tuula Komsin hyvä suomenkielinen tekstitys. János Sankarin sankaritekojen katselu sopii niin lapsille kuin aikuisillekin. Petőfi-juhluvuosi Suomessa on noteerattu monin tavoin, esim. keväällä Suomi-Unkari Seura ilmoitti Petőfin runojen käännöskilpailusta. Kilpailu on jo päättynyt ja tulokset julkistetaan vielä tämän syksyn aikana.

Loppusyksyyn kuuluvat ehdottomasti leivontatapahtumamme ja joulumyyjäiset, jotka ovat peräkkäisinä päivinä Kalevan kirkolla. Joulukuussa kauden päättää luonnollisesti pikkujoulumme Laikussa.

Maaliskuisessa vuosikokouksessamme yhdistyksemme hallitus vaihtui jonkin verran, uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin Kasper Hasala, joka on luvannut tulla mukaan myös lehden toimitusneuvostoon. Tervetuloa joukkoon!

Saanemme lisäapua myös taittoon ja painatukseen liittyvissä asioissa. Tämä lehti lähetetään vielä paperisena kaikille jäsenille, mutta jatkossa joutunemme tyytymään nettilehteen. Mahdollisista aikataulu- ja tapahtumamuutoksista sekä uusista tilaisuuksista ilmoitamme luonnollisesti sähköpostitse ja Facebookissa sekä www-sivullamme.

Unkarin kulttuuri-instituutissa Helsingissä on vaihtunut johtaja. Johtajan virkaa vuoden verran hoitanut ja sitä ennen Unkarin suurlähetystössä Helsingissä pitkään työskennellyt Endre Szabó on siirtynyt takaisin Unkariin ja nyt elokuusta alkaen Liszt-instituuttia johtaa Helga Kovács-Sárközi. Toivottavasti hän ehtii syksyn mittaan käymään myös Tampereella – kutsu on esitetty. Sándor Petőfi runoili monista aiheista. Syksystä hän on kirjoittanut mm seuraavasti:

*”Itt van az sz, itt van ujra,
S szép, mint mindig, énnekem,
Tudja isten, hogy mi okból.
Szeretem? de szeretem.”*

Pekka Turkan suomentamana se kuuluu näin:

*”Taas syksy saa, syksy sai,
Minä siit’ jälleen tykkään.
Sen Luoja tietää, kai
Miksi? Minä vain tykkään.”*

**Tykätään siis syksystä! Tervetuloa syksyn tapahtumiimme!
Hyvää, ohjelmallista ja mielenkiintoista syyskautta! T: Irmeli Kniivilä**

Louhennokan saunaretki

Egészségünkre -- Tervejdeksemme!

**Kauniina elokuun
lauantaiamuna 5.8.2023
heräsimme aikaisin ja
muistimme: tänään on
perinteinen saunaretkemme.**

Ereniuksen Aino ja Rauno ovat tarjonneet meille Tampereen Suomi-Unkari Seuran jäsenille jo monien vuosien ajan mahdollisuuden saapua huvilalleen ja viettää siellä yhteinen iltapäivä saunoen ja unkarilaista kalakeittoa nauttien. Ereniusten kesäpaikka on Näsijärven rannalla sijaitseva Louhennokan huvila, joka on iältään jo yli 110-vuotias. Alun perin Näsijärven pohjoisreunalle rakennettiin vuosisadan vaihteen tienoilla 9 pitsihuvilaa, joissa tamperelaiset perheet lapsineen viettivät kesäänsä. Tämä Louhennokan pitsihuvila on myöhemmin ollut Pimeesalmen telakan omistuksessa ja myöhemmin sellutehtaan toimihenkilöiden kesänvietto-

Puheenjohtaja "kivistää" läsnäolijoiden kanssa iltapäivän alkaessa; laseissa on viinirypäleiden kuorista valmistettua torkölypälintä. Mukana kuvassa (vas.): Irmeli Kniivilä, Anja Haaparanta, Stig Forsman, Anne-Marie Mäkinen, Pentti Hyvönen ja Rauno Erenius.

paikkana. Nykyään huvilan omistaa muutama perhe hyvässä yhteishengessä toimien.

Ensin pakkasimme autoon tarvittavat tavarat ja sitten suunta kohti Ylöjärveä ja Lempiänniemeä. Tiesimme olevamme oikealla tiellä, kun eteemme ilmestyivät Pimeesalmen venesatama ja ravintolarakennus. Pian saavuimme Louhennokan valkoiseksi maalatun huvilan parkkipaikalle ja kannoimme autosta tarvikkeita huvilan oven eteen. Miehet laittoivat valmiiksi keittopaikan: kaasupolttimen, kaasupullon ja kolmijalan, jonka ketjuun unkarilainen bogrács-pata

Mákos-diós beigli, herkullinen unkarilainen kääretorttu, jonka täytteenä sokerin ohella on hienoksi jauhettuja unikonsiemeniä ja saksanpähkinöitä.

kiinnitetään. Kalakeiton keittäminen ja maustaminen jätettiin myös miesten huoleksi. Naiset kuorivat perunat ja paloittelivat kalat valmiiksi keittoa varten. Zita Székely oli keittänyt meille pikkukaloista valmiiksi mausteisen kalaliemen, johon sitten lisäsimme kalapalat ja vettä. Unkarilaiseen kalakeittoon tulee runsaasti vaaleaa kalaa, yleensä kolme eri kalalajia. Aitoon unkarilaiseen kalakeittoon ei kuulu perunoita, mutta

Anja Haaparanta (alla) ja Helka Lumiainen. Haaparanta toimi pitkään Pécsin yliopiston suomen kielen lehtorina ja asuu Pécsissä. Helka Lumiainen hankki miehensä Juhanan kanssa Unkarin Bajánsenyestä talon, jossa he asuvat vuosittain useita kuukausia.

Teetä ja kahvia tarjoilemassa Aino Erenius, Aranka Varga, Irmeli Kniivilä ja Anne-Marie Mäkinen

Lopuksi kiitimme Louhennokan isäntää, Rauno Ereniusta. Taustalla Tenho Takalo ja Raija Kanerva.

keitimme perunapalat erikseen kalalievessä eri astiassa. Koska ulkona luonnossa nälkä sen kun voimistuu, osa meistä halusi lisätä kalakeittoonsa myös perunoita. Kalakeiton maustamiseen tarvitaan runsaasti mietoa ja väkevää paprikajauhoa tai valmiita paprikatahnoja, suolaa, joissain resepteissä lisätään vielä vihreää paprikaa ja tomaattia, juureksia ja punasipulia. Unkarissa perheitten kalakeittoreseptit poikkeavat toisistaan, mutta jokainen kalakeitto on siellä varmasti paprikanpunaista ja maukasta.

Ilma oli hieman sateisen oloinen eivätkä keittäjätkään sateelta välttyneet, niinpä keittopadan yläpuolelle täytyi lisätä peitto. Pian sade meni ohi, mutta sitten tuli toinen ongelma: kaasu lopui pullosta. Onneksi löysimme isoja kattiloita ja jatkoimme keittämistä sisällä liedon päällä. Kohota saimme nauttia hyvin maustettua, herkullista kalakeittoa vaalean leivän ja mehun tai unkarilaisen valkoviinin kanssa. Täytyihän toki maistaa Unkarista tuotua bodza-mehua, ja lisäksi väkevät alkuryypyt tarjoilimme haluaville, tietysti aitoa Unkarin rypälepálinkaa!

Ennen ruokailua kävimme Raunun lämmittämässä saunassa. Voi miten ihanat näköalat sieltä rannalta ovatkaan Näsijärvelle! Kylpyaljukin oli lämmitetty, joten mikä sen mukavampaa kuin hetki levätä lämpimän veden syleilyssä. Rohkeimmat toki kävivät uimassa, vesi oli jo hieman kylmää, mutta rutinoituneita uijia se ei haitannut lainkaan!

Samana viikonloppuna oli paljon tapahtumia Tampereella ja lähiympäristössä, onneksi kuitenkin 15 henkeä saapui yhteiselle saunaretkellemme. Iltapäivämme Louhennokassa sujui mukavasti, juttelimme ja muistelimme monia yhteisiä tapahtumiamme ja retkiämme. Hyvä ruoka vaatii aina myös hyvät kahvit tai teet, ja kahvipöydästäme löytyi monenlaista makeaa herkkua jälkiruoaksemme! Kaikille jäi tapahtumasta hyvä mieli, ja vatsat täynnä lähdimme kohti kotiamme. Lämmin kiitos isäntävällemme jälleen kerran!

Helka Lumiainen

Ystävyyskaupungit Tampere ja Miskolc juhlivat

Kaksi miskolcilaista uutisportaalia, Boon.hu ja Minap.hu kirjoitti Miskolcin ja Tampereen ystävyyskaupunkisuhteen 60-vuotisjuhlasta 8. syyskuuta. Edellinen keskittyy Miskolcin kaupunkia koskeviin uutisiin, jälkimmäinen palvelee nimensä mukaan sekä miskolcilaisia ja sitä ympäröivän Borsod-Abaúj-Zemplénin läänin asukkaita. Oheisena kummankin uutisportaalien yksi artikkeli suomeksi.

Boon.hu: Bordsod-Abaúj-Zemplén megyei hírportal eli Borsod-Abaúj-Zemplénin läänin uutissivusto kertoi kahden ystävyyskaupungin vuosijuhlasta seuraavaa (lainaus on tehty 12.9.2023):

Miskolc ja Tampere ovat olleet sisaruksia 60 vuotta – yhteistyötä muistellaan näyttelyllä

Tampereen ja Miskolcin ystävyyskaupunkisuhte alkoi 60 vuotta sitten. Miskolcin kaupunki juhlii yhteistyösuhdetta kahdella eri ohjelmalla. Iltapäivällä perjantaina 8. syyskuuta avattiin kaupungintalon aulassa näyttely, joka kertoo kahden miskolcilaisen, József Breitenbachin ja Antal Ruprechtin sitoutumisesta suomalaisten ja unkarilaisten välisten suhteiden hoitamiseen ruohonjuuritasolla ja arjessa. Heille suomalaisunkarilainen ystävyys ja ystävyyskaupunkien välisten suhteiden vaaliminen olivat sydämenasia.

Tervehdyspuheessaan pormestari Pál Veres kertoi, että tänäänkin voimme olla heidän työstään kiitollisia. "Pidämme tehtävänäme, että vaalimme heidän muistoaan. Kaksi Otto Herman-museon työntekijää, historiantutkija Krisztián Kapusi ja taidehistorioitsija András Kákóczki ovat valikoineet näyttelyn aineiston Breitenbachin ja Ruprechtin jäämistöstä. Voimme olla ylpeitä 60-vuotisesta suomalais-unkarilaisesta ystävyydestä ja Miskolcin vanhimmasta ystävyyssuhteesta. Toivon, että tämä ystävyys jatkuu vielä monia vuosikymmeniä." – Näin päätti puheensa Miskolcin kaupungin pormestari.

Tampereen apulaispormestari on ensi kertaa Miskolcissa

Matti Helimo kertoi olevansa iloinen siitä, että hän juuri nyt saattoi tulla Miskolciin ensi vierailulle. "Olen iloinen, että olen voinut tulla ystä-

vyyskaupunkiimme Miskolciin näin juhlassa merkeissä. Iloitsen myös siitä, että olen voinut näyttelyn kautta tutustua näihin kahteen miskolcilaiseen, jotka menneinä vuosikymmeninä ovat toiminnallaan tehneet paljon kaupunkiemme välisten yhteyksien hyväksi. Eivät vain kaupunkiemme johtajat vaali tätä yhteistyötä keskenään, vaan myös ystävyyspiirien ja -seurojen sekä evankelis-luterilaisten seurakuntien jäsenet. Pitkän aikaa on ollut eri alueita koskevaa yhteistyötä näiden kahden kaupungin välillä, kaupunkien, joilla on teollinen menneisyys ja tukeanaan teknillinen yliopisto, molemmat seikkoja, jotka vaikuttavat yhtäläisesti ja samansuuntaisesti näiden kaupunkien kulttuuriin ja yliopistoissa tarjottavaan opetukseen. – Näin totesi tamperelaispoliitikko.

Tenho Takalon kirje

Miskolcin Suomi-Unkari Ystäväpiirin puheenjohtaja Tamás Farkas totesi, että József Breitenbachin ja Antal Ruprechtin perheet luovuttivat edesmenneiden Suomen-suhteita koskeneen aineiston näiden jäämistöstä ystäväpiirille. "Olisi ollut suuri virhe antaa tuon puoli vuosisataa kattavan, kirjoista, valokuvista ja henkilökohtaisista esineistä koostuvan aineiston tuhoutua. Itse olen ystäväpiirin jäsen 1980-luvulta lähtien, tuolloin jäseniä oli viitisenkymmentä, nyt puolet siitä; itse olen ollut puheenjohtaja vuodesta 2001," – Näin kertoi puheenjohtaja lukien Tenho Takalon lähettämän ja näyttelyssäkin mukana olevan kirjeen ensimmäiset rivit: " Molemmissa kaupungeissa tunnettu tosiasia lienee, että Miskolc oli yhteistyösuhteen aloitteentekijä, kun ensimmäinen asiasta kertova kirje saapui Tampereelle kesällä 1962 eräältä miskolcilaiselta Suomen-ystävältä, Mária Tauszigilta."

**Avajaisyleisöä
Miskolcin kaupungintalon aulassa**

Omaperäinen musiikkiesitys

Konsertti ja elokuvaesitys yhdessä, kuin joskus ennen, kun mykkäfilmin rinnalla soi piano. Tällä kertaa toisin instrumentein antoi elävän konsertin Miskolciin kutsuttu ryhmä, joka esitti Tommi Kainulaisen ohjaaman ja Anne-Mari Kivimäen säveltämän osan teoksesta "We Runed – Short-songs from North". [We runed on 30-osaiseksi suunniteltu elokuvallinen jatkosarja, modernia monitaidetta, joka hakee inspiraationsa Kalevalasta, kuitenkin vapaasti assosioiden nyky maailman aihepiireistä.] Juhlissa puheenvuoron käytti myös Suomen Budapestin suurlähettiläs Pertti Anttinen, joka totesi, että Tampere ja Miskolc – käyttäen hyväksi poliittisten suhdanteiden muutosta – allekirjoittivat ensimmäisinä ystävyyskaupunkisopimuksen vuonna 1963.

"Vuonna 1959 aloitettiin jälleen aiempien suomalais-ugrilaisten kongressien traditio. Noina aikoina alkoi kehittyä muikin yhteistyö, jota olemme nyt todistamassa. Yhteistyön luonne vaihtelee ajan mukana, tänään tärkeimpiin kysymyksiin kuuluu digitalisaatio ja smart city

We-runed-kokoonpano. Kuvassa ohjaaja Tommi Kainulaisen ja säveltäjä Anne-Mari Kivimäen johtama ryhmä, joka tekee 30-osaista We runed - laulukuvia Pohjolasta -sarjaa

eli älykäs kaupunki -teemakokonaisuus. Olen varma siitä, että moni uusi yhteistyöalue alkaa muotoutua myös tällä kertaa. Onnittelen merkkipäivän johdosta." Näin totesi suurlähettiläs ja lisäsi unkariksi: "Nagy öröm itt lenni". – On suuri ilo olla täällä.

Torstai-illan esitys nukketeatterin Zukor-salissa (zukor = sokeri) esitetty oli siis Tampereen lahja Miskolcille.

Millainen kaupunki Tampere on?

Tampere sijaitsee Etelä-Suomessa; Wikipedian mukaan vuonna 2011 siellä oli 223 292 asukasta, ympäryskuntien kanssa yhteensä 330 711 asukasta. Vuonna 2014 Tampere oli maan

kolmanneksi suurin kaupunki Helsingin ja Espoon jälkeen. Etäisyys Helsingistä on 173 km, junalla tuon matkan voi tehdä 1,5 tunnissa, henkilöautolla 2 tunnissa. Tampere-Pirkkalan lentokenttä on maan kolmanneksi suurin, vuosittain sen kautta kulkee 200 000 matkustajaa.

Tampere kiilautuu kahden järven, Näsijärven ja Pyhäjärven väliin. Kun kahden järven vedenpinnan ero on 18 m, kahden järven välissä oleva Tammerkoski on ollut menneisyydessä tärkeä energialähde. Teollisen historiansa takia Tampere on totuttu kutsumaan ”Suomen Manchesteriksi”, toisaalta voimme myös lukea, että Tampere on saunojen kaupunki. Ensimmäisesti kaupunki on ollut tunnettu tekstiili- ja terästeollisuudesta, mutta niiden sijaan tulivat 1990-luvulla informaatioteknologia ja tietoliikenne.

Nykyisin kaupunki on useiden IT-alan yritysten kotipaikka. Niiden ohella tavataan myös perinteisten teollisuudenalojen yrityksiä kuten Metsä-Board-Takon paperitehdas kaupungin keskustassa sekä esikaupungeissa esim. Bron-to-Skyliftin ja Glastonin tehtaat.

Kaupungissa on kaksi jääkiekkjoukkuetta, Tappara ja Ilves; molemmat kuuluvat maan menestyksekkäimpiin joukkueisiin. Jalkapallosta on tulossa yhä suosittumpi, tamperelaisjoukkue Tampere United voittikin Suomen mestaruuden vuonna 2001.

Boon.hu-portaaliin uutiseen liittyi laaja László Mocsárin kuvamateriaali.

Minap.hu puolestaan kirjoitti 8.9.2023 ystävyyskaupunkisuhteen juhlinnasta kaksi artikkelia, joista toinen seuraavana:

Tampere ja Miskolc juhlivat pyöreitä vuosiaan

Tampere oli Miskolcin ensimmäinen ystävyyskaupunki; suomalainen ja unkarilainen kaupunki ovat tehneet yhteistyä vuodesta 1963 lähtien.

Tänä vuonna on 60 vuotta kulunut siitä, kun Miskolc ja Tampere loivat ystävyyskaupunki-suhteensa. Tästä syystä suomalaisen kaupungin delegaatio vieraili Borsodin läänin pääkaupungissa. Kaksipäiväinen ohjelma alkoi torstaina kaupunkikävelyllä, tutustumisella Miskolcion nähtävyyksiin, minkä osana vieraat seurasivat tänä vuonna 200 vuotta täyttävän Miskolcin kansallisen (so. unkarilaisen) teatterin juhlanäytäntöä. Illalla ohjelma jatkui Csodamalom-nuketatterissa (csodamalom = ihmemylly), jossa esiintyi Anne-Mari Kivimäen yhtye. Tämä esiintyminen oli Tampereen antama juhlavuoden lahja Miskolcille.

Tapahtumassa suomalaisten osalta Matti Helimo, Tampereen opetuksesta, urheilusta ja kulttuurista vastaava apulaispormestari sekä Suomen Budapestin suurlähettiläs Pertti Anttinen esittivät tervehdyksensä ystävyyskaupunkiyötä arvostaville ja siitä kiinnostuneille läsnäolijoille. Miskolc’in pormestari Pál Veres korosti puhdeenvuorossaan, että jos kohta pari päivää ei olekaan riittävä kaupunkia ympäröivän luonnon tai rakennetun kaupunkiympäristön ja sen kulttuuriarvojen esittelyyn, he kuitenkin pyrkivät antamaan tuosta kaikesta sellaisen tiivistelmän, joka olisi omiaan kuvaamaan koko kaupunkia.

Ohjelma jatkui perjantaina kaupungintalolla. Siellä apulaispormestarit Andrea Varga, Lajos Badány ja Tibor Szopkó esittelivät Tampereen delegaatiolle Miskolcin kehittämissuunnitelmia. Tähän teemaan liittyen Andrea Varga kertoi lehdellemme [minap] siitä, miten valtava vaikutus ystävyyskaupunkisuhteilla on ollut Miskolcain kehitykselle: ”Tampere on ollut meille esimerkkikaupunki, sillä siellä on otettu käyttöön sellaisia sosiaalisia innovaatioita, joiden soveltaminen täällä ratkaisisi monia meidänkin ongelmiamme. Tampere on niiden sadan kaupungin joukossa, joide tavoitteena on pyrkiä hiilineutraaliuteen, ja he ovat tässä projektissa aivan kärkijoukkoa. Tässä mielessä voimme saada heiltä paljon kokemuksia ja tietoa.” Näin totesi Andrea Varga lisäten, että keskusteluissa

vertailtiin myös kokemuksia monien urheiluun ja kulttuuriin liittyvien teemojen osalta.

Apulaispormestari Matti Helimo lisäsi, että koska ystävyyskaupunkisuhde Miskolcin kanssa on myös Tampereelle tärkeä, sitä on syytä myös juhlia. "Oli ilo nähdä keväällä vieraanamme Tampereella Miskolcin delegaatio, jota pormestari Pál Veres johti. Saatoimme tuolloin esitellä heille myös Tamperetta. Olimme kiitollisia siitä, että Miskolcin Sinfoniaorkesterin soittajien ryhmä saattoi esiintyä Tampereella ja halusimme torstain konsertilla osoittaa kiitoksemme ystävyyskaupunkimme yleisölle."

Suomen Budapestin suurlähettiläs Pertti Anttinen puhui siitä, että unkarilaisia ja suomalaisia yhdistää ennen kaikkea kielisukulaisuus, seikka, jonka tutkijat osoittivat jo lähes 200 vuotta sitten. "Tapanani on ollut sanoa, että maittemme väliset suhteet lepäävät kolmen pilarin varassa. Ensimmäisenä ovat ystävälliset diplomaattiset suhteet, toisena evankelis-luterilaisten ystävyysseurakuntien yhteistoiminta ja kolmantena ystävyyskaupunkien verkosto.

Miskolcin pormestari Pál Veres ja Tampereen apulaispormestari Matti Helimo

Suomen ja Unkarin kaupunkien välille on syntynyt yli 50 ystävyyskaupunkisopimusta: ensimmäinen Lahden ja Pécsin kaupungin välille vuonna 1956, seuraava sopimus syntyikin sitten Tampereen ja Miskolcin välille 1963."

Ystävyyskaupunkien 60-vuotisjuhlan tapahtumista MiNap-portaaliin kirjoittivat toimittajat István Bacsó ja Ákos Tajthy ja Boon.hu-portaaliin Olívia Répassy. Käännös Tenho Takalo

Kuvanäyttely unkarilaisen runoilijan Sándor Petőfin elämästä ja tuotannosta

Unkarin kansallisrunoilija Sándor Petőfin elämästä ja hänen kirjoittamistaan runoista kertova näyttely on esillä 21.11.-3.12.23. Laikun Aulagalleriassa. Sándor Petőfin syntymästä on kulunut tänä vuonna 200 vuotta.

Näyttelyn avajaiset ovat tiistaina 21.11.23 klo 16.00 Kulttuuritalo Laikun Musiikkisalissa. Avajaisissa esitelmoi dosentti Magdolna Kovács aiheesta Petőfi kautta aikojen.

Sándor Petőfiä pidetään Unkarin merkittävimpanä runoilijana. Hän ehti lyhyen elämänsä aikana tehdä paljon. Hän tuotti monenlaisia tekstejä – alkaen kansanlaulumaisista rakkauslauluista ja abstraktisista maisemarunoista päättyen kansallismielisiin ja poliittisiin runoihin.

Lämpimästi tervetuloa!

TAMPEREEN
SUOMI-UNKARI SEURA

Liszt-instituutti
Unkarin kulttuurikeskus Helsinki

Kohteena Yrjö Liipola ja Koski Tl

Tampereen Suomi-Unkari Seura vieraili aurinkoisena elokuisena sunnuntaina (20.8.) kuvanveistäjä Yrjö Liipolan (1881—1971) museossa Koskella Tl.

Vierailu tapahtui tavallista juhllisemmissa merkeissä, sillä 20. elokuuta on Unkarin virallinen kansallinen juhlapäivä, Pyhän Tapanin päivä; toinen kansallinen juhlapäivähän on 23. lokakuuta eli vuoden 1956 kansannousun alkamispäivä. Muitakin vierailukohteita oli: ravintola Villaforss Forssassassa ja maalari Johanna Oraksen Ateljee ja Taidekartano, myös Koskella Tl.

Kaikkiaan 14 seuran jäsentä vietti iltapäivän taiteen ja kulinaaristen nautintojen parissa. Matka tehtiin kolmella autolla, kuljettajina olivat Pentti Hyvönen, Kristiina Jaatinen ja Liisa Vuorilehmus. Itse matkustin ”konsulin kyydillä” eli Unkarin kunniakonsuli Kristiina Jaatisen auton takapenkillä.

Mitä tekemistä suomalaisella kuvanveistäjällä, ”varsinaissuomalaisen rusthollarin pojalla”, ku-

ten Liipola itse tapasi sanoa, on Unkarin kanssa ja miksi hänen museonsa on Koskella Tl?

Juuret Suomessa ja Koskella Tl

Tuleva taiteilija syntyi 1881 Turun ja Porin läänin Koskella, mistä kunnan nykyinen nimikin periytyy: Tl viittaa Turun (ja Porin) lääniin. Liipola opiskeli Turun Taideyhdistyksen Piirustuskoulussa 1899—1901. Hän teki ensimmäisen opintomatkan Italiaan, lähinnä Firenzeen 1901—1902 ja työskenteli yhtä Suomen vuotta lukuun ottamatta 1904—1934 Unkarissa, lähinnä Budapestissä. Liipola palasi unkarilaisen vaimonsa **Mara de Foersterin** kanssa 1934 Suomeen asuen ja työskennellen aluksi kaksi vuosikymmentä Helsingin Kulosaareissa. Vuosina 1954—1959 aviopari

De Foersterin perhe kytkeytyi itäisen Keski-Euroopan aristokraattisiin aatelissukuihin, joiden vaiheet liittyvät kiinteästi 1700- ja 1800-luvun poliittiseen historiaan, kuten mm. Puolan jakoihin ja puolalaisten Venäjän-vastaisiin vapaustaisteluihin. Niinpä Liipolan appi ei edes tiennyt, millaiset hänen puolalaisen isoisänsä juuret ja vaiheet olivat olleet ennen Puolan 2. kapinaa (1863—1865). Paettuaan Venäjän keisarikunnasta tämä toimi de Foerster-nimellä Batthyány-Strattmann-suvun Kaakkois-Unkarissa olevien maaomaisuuksien valvojana. Mara-vaimon puolalaistaustainen isoisä sai unkarilaisen aatelistarvon ja nai unkarilaisen aatelissuvun tyttären ja isä Fielitz-Coniar-suvun tyttären. Von Fielitzit olivat vanhaa sleesiaalais-puolalaista ylempää aatelia. Venäläiseen aristokratiaan kuulunut de Coniar-suku puolestaan oli alun alkaen ranskalainen. – Liipolan puoliosalla oli siis varsin kansainvälinen tausta; de Foerster-suku ei todellakaan edustanut mitään köyhtynyttä ja sosiaalisen asemansa menettänyttä alempaa aatelia, jota väheksyen kutsuttiin ”seitsemän luumupuun aateliksi”.

terveysystä oleskeli Italian Meranossa, mutta Italiasta ei tullut suunniteltua eläkevuosien koti-
maata. 1959 Yrjö Liipola muutti vaimonsa kanssa
takaisin Suomeen ja kotiseudulleen Koskelle TI.

Kotikunnalleen hän myös lahjoitti vuonna
1956 arvokkaan taidekokoelmansa, joka käsittää
noin 210 teosta, joista vanhimmat ovat vuodel-
ta 1900. Taideteokset ovat Liipolan marmorin ja
graniittiin hakattuja töitä, pronssi- ja kipsivalok-
sia sekä töiden pienoismalleja. Lisäksi museossa
säilytetään Liipoloiden kulttuurikodin harvinais-
uuksia; huonekaluja, porsliinia, valokuvia, maa-
lauksia, kunnia- ja asiakirjoja sekä lehtileikkeitä.

Museosäätiö, jonka tarkoituksena oli taide-
museon rakentaminen Liipolan töille, perustet-
tiin 1968 ja Yrjö Liipolan nimeä kantava taidemu-
seorakennus valmistui arkkitehti Eero Pongalan
suunnitelman mukaisesti vuonna 1970. Oppaa-
namme toiminut Minna Ylieskola otti ryhmäm-
me vastaan taidemuseon pihalla. Hän osoittau-
ti ensi hetkistä lähtien erittäin asiantuntevaksi.

Meidät perehdytettiin mukaansatempaavalla
tavalla niin Liipolan elämään ja henkilöhistoriaan
kuin hänen taiteeseensäkin.

”Etsintäkuulutetusta” aikansa eurooppalaiseksi

Yrjö Liipola oli taiteessaan ja elämässään aika-
sa eurooppalainen. Hänen uralleen ratkaisevia
olivat paitsi opinnot Turun taideyhdistyksen pii-
rustuskoulussa, ennen kaikkea opiskeluvuodet
Firenzen taideakatemiassa ja Roomassa, jossa
hän perehtyi ennen kaikkea Italian renessanssiin.
Myöhemmin hän opiskeli ja työskenteli lyhyet
jaksot myös Berliinissä ja Pariisissa. Liipolan tar-
koituksena oli aloittaa työskentely kotieläin-
sa Koskella. Ensimmäiset työnsä hän oli pannut
näytteille Suomessa jo 1900 ja 1902. Hänen elä-
mänsä sai kuitenkin odottamattoman käänteen
sortovuosien eli Venäjän yhdenmukaistamispo-
litiikan vuoksi.

Liipola osallistui kotiseudullaan toimintaan,
joka vastusti keisarikunnan asevelvollisuuskut-
suntojen ulottamista Suomeen osana Venäjän
hallinnon yhdenmukaistamispolitiikkaa. Kutsun-
tojen boikotointi ja siihen yllyttäminen oli laitonta
ja Liipolan oli pakko paeta maasta. Uudeksi
tyyssijakseen hän löysi pari vuotta aikaisemman
Firenzen kautensa ansiosta Unkarin. Saatuaan
ratkaisevat vaikutukset taiteeseensä Italiasta ja
sen renessanssista hänen työnantajakseen tuli
Unkarin aristokratia. Hän oli nuori, innostunut,
taiteilijana erityisen lahjakas, seuraihminenä hy-
väntuulinen ja tahdikas; kaikki ominaisuuksia,
jotka tekivät hänestä nykytermiä käyttäkem-
me erinomaisen verkostoitujan.

Suvereenisti hän kuvasi tilaustöissään niin
maallisen kuin kirkollisen hallinnon, kreivien
ja piispojen, miehisiä piirteitä ja ruhtinattarien
ja kreivittärien sulokasta tai enemmän tai vähem-
män ylvästä maailmannaisen olemusta.

**Mukaansatempaava
oppaamme Minna Ylieskola.**

**Liipola kertoo Vaellusvuosiltani-teoksessaan, miten hän tutustui Firenzen akate-
miassa opiskellessaan nuoreen unkarilaiseen Károly Kraft de Királyfalvy -nimiseen
taiteilijaan (1879—1964), joka oli tavattoman ilahtunut tavatessaan ”sukulaiskan-
san” edustajan, mutta pettynyt, kun hän sukulaisuudesta huolimatta ei ymmärtä-
nyt suomea eikä Liipola unkaria. Károly Kraft – eli Firenzessä tuolloin opiskelleen
suomalaiskolonian jäsenille ”Karlo” – oli Liipolan ainoa yhteys Unkariin. Hän lähetti
jo pakomatkinsa alkuvaiheessa Tukholmasta sähköpostin ”Karlolle” kysyen, voisiko
hän tulla Budapestiin tämän luokse. Vastaus oli lyhyt ja ytimekäs: ”Tule!”. Liipolan ja
Kraftin Firenzessä alkaneesta ystävyystyöstä tulikin elinikäinen. Unkarilaiseen tapaan
Kraft lisäsi taiteilijanimeensä attribuutin Királyfalvy tai Királyfalvi, joka liittyy hänet
itselleen taiteilijana tärkeään paikkaan. Kraftin syntymäpaikka Aranyosmarót (Zlaté
Moravce) on nykyisessä Slovakiassa, Királyfalva (saks. Königsdorf) on puolestaan Itä-
vallan Burgenlandissa. ”Királyfalvi-Kraftin” töitä on edelleenkin myynnissä Unkarin
gallerioissa ja taidehuutokaupoissa.**

Merkittävimpiä hänen Unkarin kauden sadasta muotokuvastaan ovat arkkiherttua Josef Franzin [Unkarissa József Ferenc főherceg] ja hänen puolisonsa, Saksin prinsessan Anna Monika Pian, arkkikiipisa, kreivi Gyula Zichyn muotokuva sekä 2. buurisodassa kaatuneen kreivi Albert Wassin muistomerkki Budapestissä. Liipola teki myös useita yksityisiä hautamuistomerkkejä.

Kun vielä keisari Franz Josef osti hänen unkarilaista talonpoikaa kuvaavan pronssiveistöksensä, ja kun hänen pronssiveistöksensä Vaaniske-
lija [Leselkedő] oli saanut Venetsian Biennalessa erinomaiset arvostelut ja se oli ostettu Unkarin valtion kokoelmiin, hänet hyväksyttiin täysivaltaisenä jäsenenä maan taiteilijapiireihin. Unkarin kaudellaan Liipola vieraili Pariisissa ja Berliinissä tutustuen museoiden aarteisiin ja työskentelymahdollisuuksiin näissä maissa. 1. maailmansodan aattona hän vietti Mara-vaimonsa kanssa vuoden Suomessa työskennellen Tuusulassa, mutta he palasivat vuonna 1913 Unkariin, joka näytti tarjoavan sekä nuorelle kuvanveistäjälle että tämän puolisolalle parhaat oleskelu- ja työskentelyedellytykset.

Paluu Suomeen

Liipolassa eli kuitenkin halu palata kotimaahan-
sa. Aie toteutui lopullisesti 1934, jolloin hän puolisonsa kanssa asettui rakennuttamaansa renes-

Yrjö Liipolan taidemuseo Koskella Tl.

Liipolan arvostusta Suomessa 1930-luvulla kuvanee Suomen kuvalehden artikkeli vuodelta 1938. Aikakaudelle tyypilliseen tapaan kuvanveistäjää ja hänen puolisoaan kuvataan ylätyyliin ja Liipolan töitä lähes panegyriikkaan rinnastettavalla kaunopuheisuudella. Kirjoittaja oli Friedrich Ege, saksalainen taidehistorioitsija ja -kriitikko, joka luonnehti erääseen saksalaiseen taidehistorialliseen hakuteokseen useita suomalaisia taiteilijoita.

sanssittylyiseen huvilaan Kauniaisiin. **Saapumistaan lähtien hän kuului Suomen johtaviin kuvanveistäjiin.** Hän oli jo 20-luvulla voittanut monet maamme kuvanveistokilpailut ja jatkoi nyt työtään samaan tapaan. Hän teki suuren määrän monumentteja eri puolelle Suomea sekä julkisuuden henkilöiden muotokuvia.

Liipola tunnetaan lukuisista julkisista ja monumentaalista veistoksistaan, joista monet ovat Suomen vuoden 1918 sodan muistomerkkejä sekä talvi- ja jatkosodan muistomerkkejä ja sankaripatsaita. Tunnetuimpia Suomen Vapaudenpatsas, Tellervo Tapion tytär, Paimenpoika, Kuru-laivan muistomerkki, Kyösti Kallion patsas,

Työn patsas, Pietari Brahen patsas, Oskar Merikannon hautamuistomerkki jne. Hänen töitään on esillä mm. Joensuussa, Kajaanissa, Porissa, Tampereella, Turussa ja Vaasassa.

Hän toimi myös Suomen konsulina Unkarissa ja Unkarin konsulina Suomessa sekä suomen- ja unkarilaista kirjallisuutta, mm. (1926—1927) Géza Gardónyin ”Egerin tähdet” (alkuteos Egri csillagok, 1899). Hän kirjoitti kaksi teosta, ”Aurinkoista Unkaria” (1934) sekä muistelmät ”Vaelusvuosiltani” (1956). Professorin arvonimen hän sai 1952.

Vaihtuvat näyttelyt 2023

Professori Yrjö Liipolan teosten pysyvän näyttelyn ohella museo tarjoaa mahdollisuuden myös vaihtuviin näyttelyihin. Vierailumme aikaan museossa oli esillä Jorma Heleniuksen taitavia maisemamaalauksia. Vuonna 1955 syntynyt Helenius kertoo itsestään: ”Olen omasta havainnosta ja elämäksestä inspiroituva naturalisti. Muuan taiteen ystävä määrittä minut impressionistiseksi naturalistiksi, mikä on sikäli hyvin osuva ilmaisu, että maalaan mielelläni hetkellisiä valovaihtelmia (kuten impressionistit) mutta maalaan naturalistisesti.” – Maisemamaalaukset Helenius maalaa suoraan luonnossa ja muut aiheet mallista. Vuosina 1978—81 hän opiskeli Taideteollisen

Helsingin Kolmikulman puistossa on Tellervo Tapion tytär. Patsas tunnetaan myös nimellä Diana; teos valmistui 1928.

korkeakoulun iltakoulussa ja hän on tehnyt lukuisia opintomatkoja ympäri Eurooppaa ja Venäjää. Esillä olevat Heleniuksen työt ovat taidekeraillijänäkin tunnetun Matti Kujalan kokoelmasta. Koskella lapsuutensa ja nuoruutensa viettänyt Matti Kujala on tehnyt Yrjö Liipolan taidemuseon kanssa sopimuksen taidekokoelmansa lahjoittamisesta Kosken TI Taidesäätiölle.

Esillä oli myös koskelaisen Yrjö Väinölän maalauksia "Koskelaisten matkassa rintamalla 1941" eli lähes naivistisia tuokiokuvia jatkosodan alkuvaiheesta. Kolmantena tutustumiskohteenä oli niin ikään vaihtuvana pienoisenäyttelynä Koskella TI syntyneen Eino Olavi Hurmerinnan (1928–2015) piirroksia. Hurmerinta oli suomalainen taidemaalari ja pilapiirtäjä. Lehtipiirrostöiden ohella hän teki maisemia, muotokuvia ja grafiikkaa ja sittemmin siirtyi naivistiseen maalaamiseen. Hurmerinta opiskeli 1945–1946 Turun piirustuskoulussa ja jatkoi opintojaan Suomen Taideakatemian koulussa. Hän teki useita opintomatkoja Pariisiin. Vuodesta 1945 lähtien hän

Villaforss on monipuolinen ja muuntautuva vuonna 1903 rakennettu jugendhuvi

osallistui kymmeneen näyttelyihin Suomessa ja ulkomailla

Hurmerinta maalasi parisataa muotokuvaa, muun muassa arkkipiispa Jukka Paarmasta vuonna 2005. Hän teki kirjankansia, kuvituksia ja noin 50 exlibristä sekä erilaisia kuvitustöitä TES-TV:lle ja MTV:lle. Vuonna 2006 Olavi Hurmerinta lahjoitti alkuperäispiirustuksiaan, maalauksiaan, grafiikkaansa ja taidekirjojaan Kosken TI kunnalle.

Lounas Villaforssissa

Koski TI sijaitsee Forssan kainalossa. Lounaamme Forssan Villaforss-ravintolassa oli sekin elämys. Ravintoloitsijapariskunta, Maarika Maury ja Juha Valkamo, kertoivat meille talon historiasta sekä ravintolasta ja päivän menusta. Talon emäntä Maarika Maury on kirjailija, käsikirjoittaja, tai-

teilija, valmentaja, tutkija ja toimitusjohtaja, Valkamo taas on toiminut aiemmin perheyhteyksen toimitusjohtajana. Wahrenin puisto, jossa ravintola sijaitsee, on saanut nimensä Forssan villatehtaiden perustajan A.W. Wahrenin mukaan. Vuonna 1903 valmistunut jugend- ja uusrenessanssityylinen pitsihuvila oli 1970-luvulle asti kulloisenkin villatehtaan johtajan – eli myös ravintolamme emännän, Maarika Mauryn isoisän perheen – asuntona. Sen jälkeen tehtailija Heikki Helkamalle siirtynyt huvila oli vuosia tyhjiillään, kunnes mm. jääkiekkovalmentajana tunnettu Alpo Suhonen osti huvilan 2000-luvun alussa ja kunnosti sen pieteetillä. Suhoselta huvila siirtyi 2022 Maurylle, joka vuosi sitten yhdessä Juha Valkamon kanssa perusti ravintolan. Me nautimme ulkogrillissä valmistettua herkullista ja moni-

puolista lähiruokaa huvilan pihassa. Tunnelma oli kuin unkarilaisessa puistoravintolassa, kertohelyiség; oli valoa ja lämpöä, aurinkoa ja varjoa sekä tyytyväistä äänten sorinaa neljän pöydän ääressä.

Verkkosivullaan Villaforssin ravintoloitsijat kertovatkin – ja saman myös kuulumme ateriamme kestäessä: ”Keittiömme loihtii erinomaiseksi kehuttua, paikallisia raaka-aineita hyödyntävää lähiruokaa. Jokaisella menulla on tarinansa ja nimikkohenkilönsä. Pääsääntöisesti syömmme yhteisessä pöydässä herkullisia annoksia. Ruokamme on hyvää ja sitä on riittävästi. Parasta ovatkin pitkät ja tunnelmalliset illalliset.” Ymmärsimme, että Villafors on hyvin monikäyttöinen. Talo huokuu historiaa ja tarjoaa gallerian näyttelyjen ja kokoustilojen ohella jopa yöpymismahdollisuudet 10–15 hengelle. Omistajan mukaan siellä pidetäänkin erilaisia koulutuksia ja kursseja. Tilaa voi vuokrata myös omiin kokouksiin tai juhliin. Siellä pidetään viinimaistajaisia ja myös

Lounaspaikkamme oli Villaforssin piha ja pergola, kerthelyiség

silloin tällöin pop-up -kahvilaa, tarjotaan joululounaita ja järjestetään musiikkitapahtumia.

Ateljee ja Taidekartano Johanna Oras

Päivän kolmantena tutustumiskohteena Koskella TI oli taidemaalari Johanna Oraksen Taidekartano ja Ateljee Kankaan entisellä koululla, jonka hän on hankkinut vuonna 1995 yhdessä puolisonsa, taidekauppias Reijo Oraksen kanssa. Avioparilla on taidekartano myös Punkaharjulla, jossa järjestetään kesänäyttelyjä. Oraksella on ateljee lisäksi myös Nizzassa ja Lempäälän Sääksjärvelä. Aviopari on yhteisvoimin peruskorjannut ja sisustanut entisen koulun päärakennuksen kodikseen, suuri sivurakennus on saneerattu ensisijaisesti Johanna Oraksen ateljeeksi. Päärakennuksen jokaisesta huoneesta on tehty uniikki, ne ovat erilaisia niin tapettikuoseiltaan, väreiltään kuin kalustukseltaankin. Lähes kaikki huonekalut ovat vanhoja. Osan Johanna on perinyt, mutta monet on hankittu antiikkiliikkeistä ja huutokaupoista. Seinillä on runsaasti eri aikakausien maalaustaidetta ja eri tyylikausia edustavien lipastojen, piironkien ja pöytien päällä on koristeellisia taide-esineitä. Paikasta kehkeytyi suosittu turistiryhmien vierailukohde, mutta vuoden 2003 jälkeen paikka "rauhoitettiin" kahdeksi vuosikymmeneksi. Tänä kesänä Taidekartano ja Ateljee on ollut jälleen avoinna, mistä syystä mekin olimme saapuneet tutustumiskäynnillemme. Vierailumme alkoi "lupaavasti": isännän esitellessä residenssiä emännän tehtäviä hoitava Johanna Oras tarjoili meille kuohuviinilasilliset. Sen jälkeen hän kertoi seikkaperäisesti opiskelustaan mm. Firenzessä ja Pietarissa sekä omasta taiteestaan.

Turussa syntynyt Johanna Oras on opiskellut maalausta mm. Firenessä ja Pietarissa. Ensimmäisen yksityisnäyttelynsä Oras piti 1993 Tampereella. Suomen lisäksi hänen töitään on ollut näytteillä monissa Euroopan maissa. Suosituissa näyttelyissään Oras on esitellyt pikkutarkkoja asetelmia, joissa usein on kuvattu modernia

Johanna Oras esittelee taidekartanossaan teoksiaan ja opiskeluasuaan.

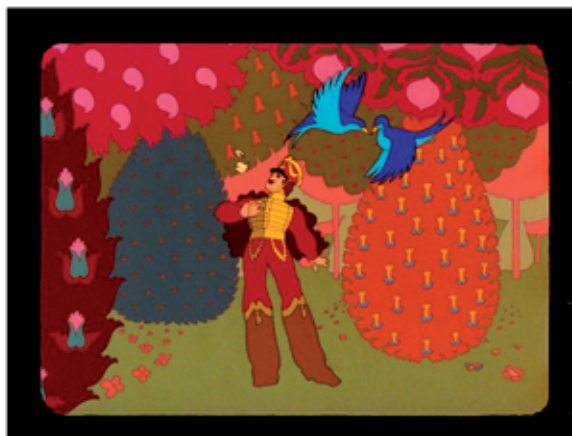
maailmaa, jopa eri muotivirtausten ikonisia esineitä. Hän on tehnyt myös maisemamaalauksia ja muotokuvia sekä kuvannut teoksissaan myös kasviaiheita, kuten kallan kukkia.

Loimaalainen pienkustantamo Ooli, on julkaissut useita Anja Välimäen kotiseutuhenkisiä satukirjoja, jotka Oras on kuvittanut; useimmissa "sankarina" on kääpiösnautseri Riki. Johanna Oraksen töistä ja taitelijaurasta on julkaistu myös kaksi teosta.

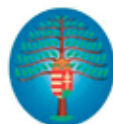
Piirroselokuva János sankari

Unkarin kansallisrunoilijan Sándor Petőfin syntymästä tuli 200 vuotta tämän vuoden tammikuussa. Merkkivuoden kunniaksi esitetään Marcell Jankovicsin ohjaama, Sándor Petőfin runoon perustuva piirroselokuva János sankari Kulttuuritalo Laikun Musiikkisalissa ke 22.11.23 klo 15.30.

Elokuvan kesto n. 75 minuuttia, János sankari -piirroselokuva (János vitéz, 1973) on suomeksi tekstitetty.

NFI NEMZETI
FILMINTÉZET
MAGYARORSZÁG

Nemzeti
Kulturális
Alap

PETŐFI

Kuva: Unkarin elokuvainstituutti – Elokuva-arkisto

Seikkailun päähenkilö on husaariksi ryhtyvä paimen, jonka on suoritettava lukemattomia maallisia urotekoja ja läpäistävä tuonpuoleisen koettelemuksia nähdäkseen jälleen rakkautensa Iluskan Keijumaassa.

Ei pääsymaksua!

Lämpimästi tervetuloa!

TAMPEREEN
SUOMI-UNKARI SEURA

hu

Liszt-instituutti
Unkarin kulttuurikeskus Helsinki

AJANKOHTAISTA

Sugrifest

Suomalais-ugrilaisia kieliä ja kulttuureja esittelevä sukukansajuhla Sugrifest viettää kymmenvuotisjuhliiaan tänä vuonna. Sukukansapäivän ohjelma lauantaina 7.10. klo 10.00 – 17.00 sisältää eri kansojen kulttuuria, musiikkia, tanssia, luentoja ja kansallispukujen tuuletusta. Unkarilaista musiikkia on tarjolla Kulttuuritalo Laikun Musiikkisalissa klo 12 alkaen, Anna Inkeri Pap esittää unkarilaista etnoa ja iskelmää.

Laikun luentosalissa on markkinatapahtuma, jossa seurallamme on jälleen myynnissä unkarilaisia mausteita, hilloja, suklaata, ym. Tule tapaamaan meitä ja tekemään makoisia ostoksia!

Lumoava Unkari -näyttely

9.–21.10. unkarilaisten luontokuvien parhaimmistoa -valokuvanäyttely on Hervannan kirjastossa (Insinöörinkatu 38). Näyttelyn avajaiset ovat tiistaina 10.10. klo 17.00 Hervannan kirjastossa.

Kuvanäyttely unkarilaisen runoilijan Sándor Petőfin elämästä ja tuotannosta

Unkarin kansallisrunoilija Sándor Petőfin elämästä ja hänen kirjoittamistaan runoista kertova näyttely on esillä 21.11.-3.12. Laikun Aulagalleriassa. Sándor Petőfin syntymästä on kulunut tänä vuonna 200 vuotta. Näyttelyn avajaiset ovat tiistaina 21.11. klo 16.00 Kulttuuritalo Laikun Musiikkisalissa. Avajaisissa esitelmöi dosentti Magdolna Kovács aiheesta Petőfi kautta aikojen.

Piirroselokuva János sankari

Unkarin kansallisrunoilijan Sándor Petőfin 200. merkkipuoden kunniaksi esitetään Marcell Jankovicsin ohjaama, Petőfin runoon perustuva piirroselokuva János sankari Laikun Musiikkisalissa keskiviikkona 22.11. klo 15.30. Elokuvan kesto n. 75 minuuttia, János sankari (János vitéz, 1973) on suomeksi tekstitetty.

Leivontatapahtuma

Unkarilaisia leivonnaisia joulumyyjäisiin valmistetaan perjantaina 1.12. klo 14 alkaen, paikana on Kalevan kirkon keittiö. Leivontapäivä järjestetään yhdessä Kalevan Unkari-piirin kanssa. Ilmoittautuminen Helka Lumiaiselle 25.11. mennessä.

Joulumyyjäiset

Perinteiset joulumyyjäiset ovat lauantaina 2.12. klo 11-13 Kalevan kirkon ala-aulassa. Joulumyyjäiset järjestetään yhdessä Kalevan Unkari-piirin kanssa. Myyjäisissä on ostettavissa mm. unkarilaisia mausteita, leivonnaisia, hilloja, makeisia, käsitoitää, ym. Lisäksi unkarilaista gulassikeittoa voi syödä paikan päällä tai ostaa kotiin vietäväksi. Kalevan Unkari-piirillä on kahvio ja he järjestävät perinteiset kakkuarpajaiset.

Pikkujoulujuhla

Pikkujoulu on perjantaina 15.12. klo 17 alkaen Kulttuuritalo Laikun luentosalissa. Tuttuun tapaan tarjolla joulupuuroa, glögiä ja pipareita. Pikkujoulujuhla tarjoaa joulutunnelmaa, iloista mieltä ja mahdollisesti myös joulupukki on tavattavissa. Toivotaan, että jokainen tuo pienen lahjan (n. 5 euroa) pukinpussiin!

TAMPEREEN
SUOMI-UNKARI SEURA

Tampereen Suomi-Unkari Seuran hallitus 2023

Puheenjohtaja Irmeli Kniivilä
puh. +358 50 5818471
irmeli.kniivila@gmail.com

Auli Mattsson
puh. +358 40 7245969
auli.mattsson@gmail.com

Varapuheenjohtaja Kasper Hasala
puh. +358 44 5712472
kasper.hasala@gmail.com

Anne-Marie Mäkinen
puh. +358 50 5402343
annemariemakinen@gmail.com

Sihteeri Helka Lumiainen
puh. +358 40 7303820
helka.lumiainen@gmail.com

Zita Székely
puh. +358 50 5294495
zita.szekely@gmail.com

Taloudenhoitaja Sinikka Syrjä
puh. +358 40 7731756
sini.syrja@saunalahti.fi

Tenho Takalo
puh. +358 40 7323728
tor.takalo@gmail.com

Aino Erenius
puh. +358 50 0912010
aino.erenius@gmail.com

Aranka Varga
puh. +358 45 1168420
aranyka22@gmail.com

Marjut Huhtinen
puh. +358 40 5485116
marjut.huhtinen@gmail.com

Kiti Veija
puh. +358 40 5280390
kiti.veija@gmail.com

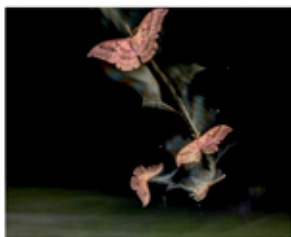
Lumoava Unkari

Unkarilaisten luontokuvien parhaimmistoa -valokuvanäyttely
Hervannan kirjastossa (Insinöörinkatu 38) 9.-21.10.2023

Näyttelyn avajaiset tiistaina 10.10.2023 klo 17.00
Hervannan kirjastossa

Bertold Nagy: Talvipöllön tarina,
Fertőn järvi

Csaba Daróczy: Vaiheita,
Tonava

Zsolt Tasi: Kolme sisarusta ja lanko,
Körös-joki

Vilmos Marsó: Kukkuu,
Hortobágyin pusta

'Lumoava Unkari' (Varázslatos Magyarország) on erittäin arvostettu luontokuvauskilpailu ja ammattilaisfoorumi, jonka tavoitteena on luontokuvien kautta avata ikkuna maan kansallispuistojen luonnonaarteisiin kiinnittäen näin huomiota luonnonsuojelun tärkeyteen.

Näyttelyssä on nähtävillä kilpailun viime vuosien parasta satoa. Valokuvat esittelevät Unkarin kiehtovaa eläin- ja kasvikuntaa sekä ainutlaatuisia maisemia kustakin Unkarin kymmenestä kansallispuistosta.

Näyttely on auki kirjaston aukioloaikoina.

Lämpimästi tervetuloa!

TAMPEREEN
SUOMI-UNKARI SEURA

Liszt-instituutti
Unkarin kulttuurikeskus Helsinki